

NAUJI SUVARŽYMAI ČEKOSLOVAKŲ SPAUDAI

ULBRICHTAS SIEKIA PRIPAŽINIMO IR PLEČIA PREKYBĄ SU V. VOKIETIJA

BONA. — Vakarų Vokietijos vyriausybė jau priprato prie nuolatinių koliojimų iš Rytinės Vokietijos režimo pusės. Per Naujus metus Ulbrichtas vėl puolė Bonos "militaristus", primindamas, kad abu pasauliniai karai prasidėjo Vokietijoje. Bonos kalbėtojai tačiau nurodo, kad Ulbrichto režimas dalyvavo Čekoslovakijos okupavime. Rytinė Vokietija proporcingai išleidžia daugiau ginklams, negu Vokietija. Ulbrichtui labai pikta, kad Bonos ekonominė įtaka pasaulyje, net tokiose valstybėse, kaip Sirija, Egiptas, Indija, prilaiko pasaulio kraštus nuo diplomatinio pripažinimo Ulbrichto režimui.

Ulbrichtas didžiuojasi, kad jo krašto ekonominė pažanga buvo didesnė už kitų komunistinių valstybių, tačiau jis pasigenda pasaulinio pripažinimo.

Didėja prekyba

Nepaisant nuolatinių propagandos prieš Bonos vyriausybę, Rytų Vokietija plečia prekybos, pašto, telefono ryšius su Vakarų Vokietija. Neseniai Bonos tarponinės prekybos atstovas Willy Kleindiest baigė derybas su Ulbrichto atstovu Hainz Behrendt. Buvo susitarta, kad Bona pirs iš Ulbrichto per metus už 50 milijonų markių žibalo. Be to, Bona sugrąžins Ulbrichtui 75 milijonus dolerių nemokėtu mokesčių už pirktą žibalo. Tie pinigai bus atiduoti Bonos mašinomis ir kitomis prekėmis.

Vakarų Vokietijos mašinų ir automobilių eksportas į Rytų Vokietiją iki 1975 metų sieks 650 mil. markių (pernai buvo 300 mil. markių). Bona pirs iš rytų už 500 mil. markių. Vakarų Vokietija padidins teikiamus kreditus. Šiais metais abių "zonų" visa prekyba sieks 2.8 bil. markių sumą. Vakarų Vokietijai prekyba su Ulbrichto režimu sudaro mažą jos užsienio prekybos dalį, tačiau Ulbrichtui ta prekyba sudaro 10% visos užsienio prekybos.

Pripažino sporte

Ulbrichtas, siekdamas tarptautinio pripažinimo, laimėjo nemažą laimėjimą, kai Tarptautinis Olimpinių komitetas nutarė, kad ateinančioje Olimpiadoje Rytų Vokietija galės iškelti savo vėliavą ir ceremonijose bus naudojamas jos valstybinis himnas. Bonos atstovai šiam nutarimui priešinosi, tačiau turėjo nusileisti, nes sekanti, 1972 metų Olimpiada bus ruošama Muenchene, Vakarų Vokietijoje, Rytų Vokietijos režimas jau seniai kovoją dėl šio pripažinimo sportiniame pasaulyje. Rytų Vokietija nedalyvavo 1952 metų Olimpiadoje, tačiau 1956, 1960 ir 1964 metais turėjo bendras komandas su Vakarų Vokietija. Pirmą kartą Rytų Vokietija atskirai dalyvavo pernykščioje Olimpiadoje, Meksikoje. Ji visą laiką stengėsi pakelti savo sportininkų, kurie, kaip ir visuose komunistų kraštuose yra pusiau profesionalai, lygi. Meksikoje Rytinė Vokietija laimėjo 9 aukso medalius, 10 sidabro ir 7 bronzos. Aukso medalių skaičiumi R. Vokietija buvo penkta po Amerikos, Sovietų Sąjungos, Japonijos ir Vengrijos.

♦ Izraelio gynybos ministeris Dayanas įspėjo savo kalboj arabus, kad jie nepradėtų naujo karo, nes Izraelis esąs kariniai ir psichologiniai tam karui pasiruošęs. Dayanas pridėjo, kad naujas karas gali kilti prie Suezo ir ten Izraelis "dėl visos karo" ypatingai sustiprins pozicijas.

IŠ VISO PASAULIO

SAIGONAS. — Amerikiečių per praėjusią savaitę Vietname žuvo 101 ir 599 buvo sužeisti. Vietnamiečių žuvo 150 ir 602 — sužeisti. Komunistų žuvo 1,846. Iš viso šiame kare nuo 1961 metų amerikiečių jau žuvo 30,644 kareiviai, o sužeistų buvo 192,926. Dingo ar pateko nelaisvėn 1,238. Per tą patį laiką komunistų žuvo 431,736. Amerika praėjusią savaitę neteko trijų helikopterų, — bendras nuostolių skaičius siekia 980.

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenė įsteigė naują merginų batalioną, kurio 500 jaunų merginų saugos miestus nuo arabų sabotažo veiksmų.

MIAMI. — Iš Kubos atbėgusi į Guantanamo bazę kubiečių grupė papasakojo, kad daug bėglių būna nušautami. Vienas apskaičiavo, kad kasmet žūva apie 1,000 kubiečių. Kitus sudrasko dideli juodi šunys, kuriuos sargybiniai vedžioja pasienyje.

WASHINGTONAS. — Naujo prezidento inauguravimo proga Washingtono bus šeši baliai, kuriuose dalyvaus apie 80,000 žmonių, sumokėję po 35 dolerių už bilietą.

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenė pradėjo išvežti visus civilius iš užimto egiptiečių miesto Quantara. Jie gabenami į El Arishą. Mieste gyvena 855 asmenys.

OTTAWA. — Kanada paskyrė savo ambasadorių Brazilijoje Yvon Beaulne nauju ambasadoriumi Jungtinėse Tautose.

Arabai susprogdino Jordano upės tiltą

JERUZALĖ. — Izraelio ir Jordano susišaudymo metu buvo susprogdintas Damiya tiltas per Jordano upę. Izraelis praneša, kad jordaniečiai tiltą susprogdino, tačiau neaišku, ar tai buvo arabų partizanų grupės darbas, ar Jordano reguliarios kariuomenės.

Per Jordano upę dar liko Al-lenby tiltas, 15 mylių į pietus nuo susprogdinto. Tiltas arabai veždavo produktus iš vieno kranto į kitą, vykdavo, nors ribotas, bet abiejų kraštų leidžiamas, civilių judėjimas.

Tam, kad ir labai ribotam "bendraderbiavimui" visą laiką priešinosi Palestinos arabų partizanai, kurie, matyt, tiltą ir susprogdino. Kiti spėlioja, kad Jordanas, gal, tikisi Izraelio desnio puolimo ir todėl tiltą susprogdino. Jau seniai Jordane sklinda gandai, kad Izraelis planuoja pulti ir užimti Gilead kalnų Jordano pusėje, nes iš tų kalnų artilerija pasiekia Izraelio ūkius ir kaimus.

Visi paveikslai matomi Artimųjų Rytų valstybių vadai sako, kad jie siekia taikos, bet kiekviena diena susirėmimai pasienyje vis dažnėja. Viršuje iš kairės į dešinę yra Izraelio premjeras Levi Eškol, karo ministeris Moše Dajan ir Egipto prezidentas Abdel Naseris. Apačioje ta pačia tvarka yra Irako prezidentas Ahmed Hasan Albakr, Jordanijos karalius Huseinas ir Libano premjeras Abdula Jafis.

IZRAELIS GALIS APSIGINKLUOTI SAVO PATIES ATOMINĖMIS BOMBOMIS

LONDONAS. — Britų valdžios sluoksniai vakar pareiškė, kad Izraelis turi pakankamai žinių ir išteklių pasigaminti per palyginamai trumpą laiką atominį bombą. Amerikoje, NBC televizijos žiniose, trečiadienį buvo pareikšta, jog Izraelis arba jau turi atominį bombą, arba labai netoli to. Britų korespondentas James Robinson savo korespondencijoje iš Washingtono rašo, kad Izraelis savo atominėms bomboms nešioti gali panaudoti prancūzų gamybos raketas, kurios skrenda iki 280 mylių. Pats Izraelis apie šias žinias nieko nekalba, tačiau jau seniai pasaulyje yra laikoma, kad kartu su Indija, Japonija, Kanada ir Švedija, Izraelis yra tarp tų valstybių, kuris nesunkiai gali pačios pasigaminti branduolinių ginklų.

Prancūzijos vyriausybė, kuri sekmdienį uždraudė parduoti Izraeliui visą karinę medžiagą, dabar paskelbė, kad Prancūzija remia Sovietų Sąjungos planą ir mielai duotų kariuomenės tarptautinei Izraelio-arabų sienų priežiūrai.

Sovietai yra pasiūlę sudaryti keturių didžiųjų valstybių kariuomenę, kuri stovėtų tarp Egipto ir Izraelio. Kai kurie dailiniai būtų pačiame Egipte ir Izraelyje. Tas priverstų abu kaimynus negalvoti apie karą. Panaši kariuomenė saugotų ir Tiranos įlanką.

Prancūzijos informacijos ministeris Le Thuele spaudai pareiškė, kad kritika vyriausybei už ginklų sustabdymą atsiradusi todėl, kad Izraelis turi prancūzų spaudos tarpe daug draugų ir nemažą įtaką. Tas sukėlė dar didesnį triukšmą prancūzų spaudoje. Laikraščiai reikalauja, kad ministeris paaiškintų savo žodžius.

Izraelio premjeras Eshkolis pareiškė tarptautinėje žydų konferencijoje, kad ryšiai tarp prancūzų ir Izraelitų esą tokie gili, jog jis netiki, kad dabartinė vyriausybės politika Izraelio atžvilgiu bus amžina. Kai kurie pasaulio žydų vadai jau grąšina Prancūzijai jos prekių ir gaminių boikotą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Washingtono vakar iškilminkai buvo sutikti Apolono 8 astronautai. Jie buvo priimti Baltuose Rūmuose, kur jie gavo NASA pasižymėjimo medalius. Vėliau juos priėmė jungtinis Kongreso posėdis. Po to visi trys astronautai turėjo spaudos konferenciją.

♦ Los Angeles teismas atėjo Sirhan bylą iki pirmadienio, nes jo advokatai vis puola jūrą komisijos sudarymo būdą, siūlydami paskaityti seną bylą, kurioje buvo nuspresta, jog Los Angeles komisijose nebūnant mažumų atstovų, komisijos esančios nelegalios. Teisėjas paskyrė laiką susipažinti su ta seną bylą ir jos išvadomis.

♦ Europoje vakar vėl smarkiai pakilo aukso kainos. Paryžiuje buvo mokama net po 45.23 dol. už unciją, Londone ir Žiuriche — po 42.50.

Lebane sudaroma nauja vyriausybė

BEIRUTAS. — Lebano prezidentas Charles Helou pavedė naują vyriausybę sudaryti žinomam Lebano politikui, jau 6 kartus buvusiam premjerui, Rashidui Karami. Jis yra žinomas musulmonas-nacionalistas. Manoma, kad jis ves griežtesnę politiką prieš Izraelį.

Senasis premjeras Yaffi turėjo pasitraukti dėl krašte kilusios kritikos, kad Lebanonas nebendė gimti savo aerodromo, kai jį puolė Izraelio helikopterai. Kai kurie politikai siūlė Lebanonui pakviesti Jungtinių Tautų kariuomenę, kad ji saugotų Lebanono-Izraelio sieną. Senasis premjeras tokį sprendimą atmetė.

Ambasadorius Henry Cabot Lodge yra paskirtas vadovauti JAV delegacijai taikos su Vietnamu derybose. Vietnamiečiai patenkinti, bet komunistai mano, kad Cabot Lodge bus griežtesnis, negu Harrimanas buvo. Savo laiku Cabot Lodge buvo JAV ambasadorius Saigone.

SOVIETAI SPAUDŽIA PRAGOS VADUS GRIEŽČIAU KONTROLIUOTI SPAUDĄ

Ypatingai puolama Čekoslovakijos filmų pramonė

PRAGA. — Čekoslovakijos valdžia, Kremliaus spaudžiama, uždėjo naujus suvaržymus savo spaudai, radijui bei televizijai. Sovietai reikalauja sustabdyti liberalinių reformų advokatus. Partijos vadai pasiūnė žurnalistus ir radijo programų vedėjus, juos įspėjo, kad jei jie nesutvarkys patys, tai sovietai vėl gali jėga įsikišti. Po prezidento posėdžio premjeras Černikas virš trijų valandų sakė laikraštiniams pamokslą apie reikala sumažinti politinį kriticismą. Pranešama, kad žurnalistai pažadėję nuosaikiau vertinti įvykius ir nekritikuoti valdžios asmenų ir Sovietų Sąjungos.

Guantanamo bazėn atbėgo 80 kubiečių

MIAMI. — Iš komunistinės Kubos pabėgo net 87 asmenų grupė, kurioje buvo nemažai jaunų vyrų. Tai pati didžiausia vienu kartu pabėgusi grupė. Idomus ir pats pabėgimo būdas. Pabėgėliai buvo ginkluoti, jie susišaudė su stipria komunistų sargyba, laikoma prie JAV karo laivyno Guantanamo bazės. Pabėgimas, matyt, buvo gerai organizuotas, nes kubiečiai atvyko iš visų Kubos dalių ir sutartu laiku prasiveržė pro sargybas prie Amerikos bazės tvorų. Amerikiečiai pabėgėlius įleido į bazę ir lėktuvais pervežė juos į Miami.

Pabėgėlių grupėje buvo apie 150 žmonių, tačiau 15 žuvo susišaudyme su komunistais sargybiniais, kiti buvo pagauti. Sienai į Guantanamo bazę perėjo tik 87.

Šis pabėgimas yra nemažas smūgis Castro režimui. Jis prieš keleris metus labai sustiprino apylinkę prie amerikiečių bazės. Apskaičiuota, kad įvairūs bunkeriai, apkasai, tvoros ir kiti įrengimai Kubai kainavo 15 milijonų dolerių. Apie 200 jardu nuo amerikiečių tvoros yra "niekieno žemė". Visi tie pasirušimai nieko negelbėjo.

Kuba išleidžia norinčius išvažiuoti žmones, tačiau jiems statoma išvairiausių trukdymų. Užsirašę išvažiuoti metus ir kiti dirbti žemės ūkyje. Valdžia ir visi pasiliekančiai juos vadina "kirmėnais". Reikia atsisakyti visos nuosavybės. Jauni vyrai tarp 16 ir 26 metų visai neišleidžiami. Ir tokiomis aplinkybėmis į Ameriką jau atvyko, kartais rizikuodami savo gyvybėmis, apie 400,000 kubiečių. Jiems geriau gyventi kapitalistinėje "vergijoje", negu komunistinė "rojuje".

Ambasadorius Lodge aplankė Abrasimovą

BERLYNAS. — Amerikos ambasadorius Vakarų Vokietijoje Cabot Lodge, kuris už keilių savaitių šią vietą palieka ir perims Paryžiaus taikos delegacijos vadovavimą, trečiadienį atvyko į Rytų Berlyną ir aplankė Sovietų Sąjungos ambasadorių Rytų Vokietijoje Piotra Abrasimovą. Oficialiai sakoma, kad Lodge nuyko atsisveikinti su sovietų ambasadoriumi, kuris kartu su prancūzų, britų ir amerikiečių ambasadoriais turi Berlyne specialias pareigas.

Tačiau yra galvojančių, kad Lodge kalbėjosi su Abrasimovu ir apie Vietnamo taikos reikalus. Abrasimovas yra diplomatas su specialiomis galiomis. Jis

Partijos vadas Dubčekas televizijos programoje ragino visus laikytis šaltai ir vieningai, nes partija nieko nepadariusi "už liaudies nugaros". Visokie pasikarsčiavimai tik apsunkina partijos reformos darbus, — kalbėjo Dubčekas.

Metalo darbininkų unijos vadovybės posėdyje atsilankė aukšti valdžios pareigūnai, kurie prašė darbininkų vadų nebandyti streikuoti dėl Smrkovskio pakeitimo slovaku, nes tai tik sugadinsią gerus čekų-slovakų santykius. Premjeras Černikas ragino darbininkus būti išmintingais ir pasitikėti partijos vadovybe.

Sovietų Sąjungos laikraščiuose stipri puolimų akcija paliečia Čekoslovakijos filmų pramonę. "Komsomolskaja Pravda" rašo, kad Maskvos susitarimas tarp sovietų ir čekų vėl reikalauja įvesti didesnę partijos kontrolę Čekoslovakijos spaudai, radijui ir televizijai. Nieko tame susitarime nebuvo pasakyta apie filmus. Todėl visi antisocialistiniai elementai sugužėję į filmų pramonę.

Laikraštis nurodo, kad viename čekų filmų direktoriaus Jan Nemec filme "Pragos Oratorija", esą daug priešsovietinių jausmų. Filmas palygina Varšuvos pakto jėgų įžygiavimą į Čekoslovakiją su Hitlerio kariuomenės įžygiavimu į Sudetus.

Kinuose žinių kronikos irgi turinčios priešsovietinių elementų. Viena kronika Pragoje ir kituose miestuose rodė demonstracijas prie sovietų ambasadų Paryžiuje, Londone ir Frankfurte, kai sovietų kariuomenė įženė į Čekoslovakiją. Kita kino kronika rodiusi sutarties pasirašymą dalyvaujant Kremliui ir Pragos vadams. Šis filmas buvo palydimas gedulingų maršų muzika. Laikraštis daro išvadą, kad Čekoslovakijos filmai pajaukia sovietų kareivius, rodo juos blogiausioje šviesoje, kursto Čekoslovakijos gyventojų tarpe nepakantą sovietų vyriausybei ir rusų liaudžiai.

Dar viename filme čekoslovakai labai giliai ir garbingai buvusį Čekoslovakijos prezidentą Masariką, jo sūnų, užsienio reikalų ministrį ir kitą prezidentą Eduardą Benešą. Tuo tarpu, čekų komunistų partijos vaidmuo karo prieš Hitlerį metu labai sumažinamas.

Laikraštis baigia savo straipsnį nurodymas, kad visi komunistinio priešai, kurie anksčiau dirbo "Reporter", "Student" ir "Literarni Lysti" redakcijose dabar sulindę į filmų pramonę, kur jie tęsia savo priešrevoliucinę programą.

žymus tuo, kad priklauso sovietų komunistų partijos prezidentui ir tuo pačiu yra įtakingiausias sovietų diplomatų tarpe.

LIETUVIŲ KOVA SU VYSKUPAIS DĖL SAVO TAUTINIO IŠLIKIMO

Ar seksis Detroito liet. katalikams
išgelbėti Dievo Apveizdos parapiją

Ilgame straipsnyje Drauge antrašte "Dialogas tautinės parapijos reikalui" Vl. Selenis iš Detroito aprašo tarp arkivyskupo J. Dearden įgaliojto vyskupo T. J. Gumbleton ir lietuvių parapijiečių įvykusį ilgą, atvirą ir kietą dialogą — išsikalbėjimą, kuriame vysk. Gumbletonas arkivyskupo vardu siūlė lietuviams savo noru išsižadėti savo lietuviškos tautinės bažnyčios ir parapijos ir glaustis prie amerikiečių teritorinės parapijos, kurioj bent vienos mišios būtų laikomos lietuvių kalba. Reikalas yra tas, kad trafiko išplėtimo sumetimais dabartinė lietuvių bažnytelė iki 1970 metų turi būti toje vietoje nugriauta. Lietuviai prašo arkidiecezijos duoti jiems sklypą kitoj vietoj bažnyčiai pasistatyti, o arkidiecezija ta proga būtinai nori lietuvių įjungti į "amerikonus", bet susidūrusi su lietuvių vieningu ir tvirtu atsparumu, bando savo tikslą pasiekti "švelnesniais" būdais. Vl. Selenis rašo:

"...arkivyskupija yra jau įsitikinusi lietuvių finansiniu pajėgumu. Ypač kai pamatė lietuvių tvirtą susiorganizavimą ir į jokių kompromisus neinančią komitetą. Todėl šiame susirinkime ir buvo vysk. Gumbleton pagrindinis tikslas geruoju lietuvius prikalbėti: atsisakyti nuo tautinės parapijos ir sutikti su teritorine".

Kad arkivyskupija čia klysta, matyti iš nusistatymo lietuvių parapijiečių, kurių Vl. Selenis bent keleto pareiškimų samtraukas pateikia. Taip antai:

Valantina Černiauskienė, naujųjų ateivių dukra, čia subrendusi ir lietuviškai šeimą sukūrusi, prašė lietuvių nelyginti su tomis tautybėmis, kurios į Ameriką atvažiavo geresnės duonos ieškoti. Lietuviai neieškojo pažadėtos žemės ar geresnio gyvenimo, — jie atvyko čia viską palikę, jie atvyko čia, kai kito pasirinkimo nebuvo. Dėl šitų priežasčių mes ir nenorime būti nutautinti. Dėl tų pačių priežasčių mes vaikus mokome tėvų kalbos ir ją vartojame namuose ir todėl esame tvirtai nusistatę už savo teises lietuvių parapijose kovoti.

Vysk. Gumbleton daugiau užsimenant vis finansinius sunkumus, kurie ateityje gali ištikti tautines parapijas jose parapijiečių skaičiui mažėjant, dr. Leonas Bajorūnas stebėjosi, kad katalikų Bažnyčia Amerikoje dau-

giau rūpinasi materialine bažnyčios dalimi, o ne moraline.

Mūsų jaunosios kartos balsas

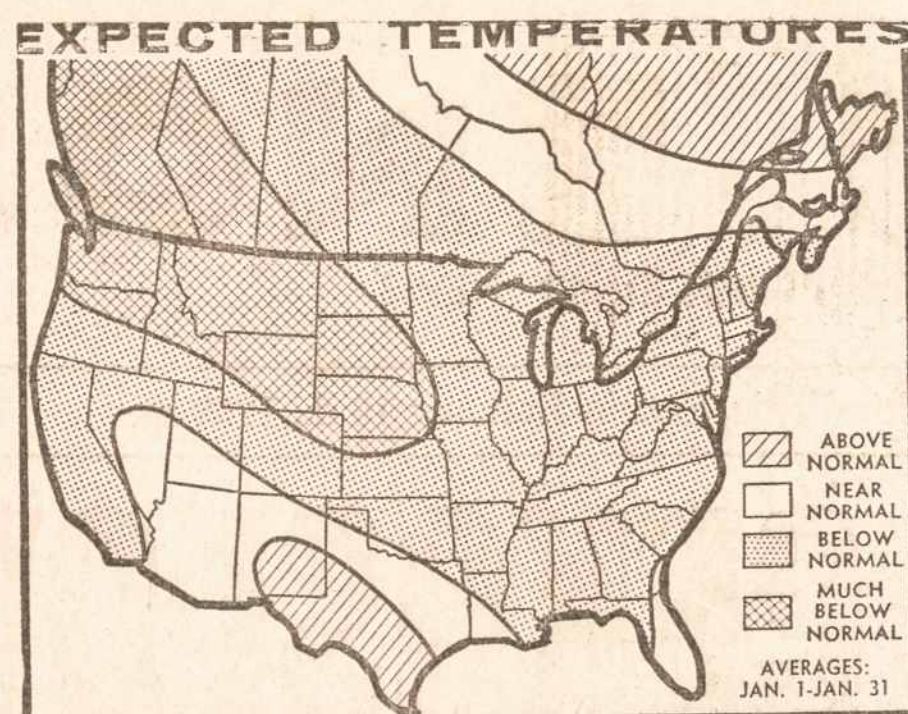
Inž. Algis Zaparackas — mūsų tauta šiandien prispausta, bažnyčios uždarinėjamos, tikintieji persekiojami, todėl vyskupai čia turėtų stengtis mūsų bažnyčios išlaikyti, o neuždaryti. A. Zaparackas skaičiais nurodė, kiek į Ameriką ir kiek į Michigan valstiją atvažiavo lietuvių kunigų, kurie nebuvo skiriami į lietuvių parapijas, bet išmėtyti po visą kraštą amerikiečių ar kitų tautinių grupių parapijose. Jo nuomone arkivyskupija per anksti pradėjo galvoti apie lietuvių parapijų "mirtį". Jis klausė — ar gali mirti ši grupė, kuri išleido 35 tomų enciklopediją, kuri išlaiko operą, leidžia savo dienraščius, išlaiko šeštadienines mokyklas, kuriose vaikai ir mokytojai aukoja visą šeštadienį, kad galėtumėm išlaikyti tėvų kalbą ir papročius? Jis išskaičiavo dargi daug įvairių lietuvių kultūrinių laimėjimų. Detroito lietuviai yra pajėgūs išlaikyti kur kas daugiau negu tris parapijas.

Popas savo, velnias savo

Ilgiausias dialogas su vysk. Gumbleton buvo mūsų jaunosios kartos atstovų. Jie įvairiai interpretuodami, vis kėlė klausimą, kodėl dabar arkivyskupas nori panaikinti mūsų tautinės parapijos statusą, bet ne po to, kai mes išnyksime? Tuo klausimu kalbėjo Algis Rugienius (LB apyl. pirm.), Jurgis Jurgutis, Vytautas Rugienius, Vytenis Damušis, Valerijonas Gražulis, Lilė Gražulienė. Vėliau įsijungė Juozas Orentas, Jurgis Šembergas ir kit. Vyskupas savo atsakymais buvo gana atsargus ir daugiau vis minėjo ateitį, nes tautinės parapijos amžinai negalinčios egzistuoti, kad vaikai nebenori savęs vadinti lenkais, graikais ar italais, bet tik amerikiečiais, kad lietuviai neturi galvoti tik apie save, bet ir apie katalikus bendrai.

Pagaliau buvo prieita prie balsavimo už tautinę ar teritorinę parapiją. Rezultatas buvo vienbalsiai už lietuvių katalikų tautinę parapiją.

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

JAV Oro Biuras apskaičiuoja, kad sausio mėnesį krašte temperatūra bus žemesnė, negu kitais metais sausio mėnesį būdavo. Šaltiausia bus šiaurės vakaruose.

Paremkime Chicagos Aukšt. Lit. Mokyklą

Pradedame Lietuviškosios šeimos ir Lituanistinio švietimo metus, tokiais paskelbtus mūsų bendruomenės. Sujungimas labai vykęs: lietuviškumo ugdymas pradedamas šeimoje, o tęsiamas ir atbaigiamas šeimos ir mokyklos glaudžiam bendradarbiavime.

Pagrindas — šeima. Visiems aišku, kad lietuviškoje šeimoje turi būti kalbama lietuviškai. Iki 5 metų, kol vaikui jokia mokykla neprivaloma, yra pakankamai laiko įdiegti platoną, kurį naudojamas, mokytų ne tik duonos prašyti, bet ir kitokią mintį išreikšti. Deja, kiek daug yra šeimų, kurios, nenorėdamos, kad jų vaikai turėtų blogą amerikietišką akcentą, nuo pat vaikystės savo vaikus kalbina juos blogu (kitai nemoka) amerikietišku akcentu. Didžiųjų pedagogų yra pastebėta, kad savosios kalbos mokėjimas vaikui visai netrukdo be akcento išmokti kitą kalbą.

Sutinki kartais seniai hema-

tytą, iš tos pačios stovyklos atvažiavusių šeimų. Prie jų stovi pora ar kiek paauglių. Kalbi, išpūdžiais daliniesi, bet paaugliai stovi kaip nebyliai. Užkalbini, vietoj jų atsako tėvai: "Nemoka, tik supranta lietuviškai". Po to pasiteisinimų eilė. Betgi nė vienas pasiteisinimas nėra tikras, nė vienas nenuima nuo tėvų tos dėmės ir gėdos, kad į viską kreipdamas dėmesį, užmiršo didžiausią turtą — savo vaikus. Jei nepasakai balsiai, tai bent širdyje turi mintį: "Gėda, gėda". Šiais Lietuviškosios šeimos metais tokioms savo vaikų nutautinančioms šeimoms reikėtų drąsiai ir atvirai pasakyti: "Gėda su savo vaikais kalbėti svetima kalba".

Žinoma, tokios šeimos savo vaikų į lituanistines mokyklas ir neleidžia. Ne, ne visos neleidžia. Kai kurie leidžia: mokykloje tegu išmoksta lietuviškai. Su jais mokyklai didžiulis vargas: jie kalba blogiau už bet kokį Lietuvoje nuolat gy-

venusį tautinės mažumos sveiktą ir kiekviena proga stengiasi parodyti savo priešiškumą.

Į lituanistines pradžios mokyklas dar daug tėvų savo vaikus leidžia, bet ją baigus, daugelis dvylikamečiui vaikui jau leidžia "apsisrėsti". Statistika rodo, kad daugumas "apsisprendžia" į Aukštesniąją lit. mokyklą nebeiti: pradžios mokyklas Chicagoje kasmet baigia keli šimtai lietuvių vaikų, o įstoja ir paskui baigia aukštesniąją tik kelios dešimtys.

Deja, didelė dauguma mūsų dabartinių ir būsimųjų jaunųjų daktarų, inžinierių, mokytojų ir kitokių profesijų įžymybių lituanistinio mokslo srityje tebus tik pradžiamoksliai.

Pagarba toms lietuviškoms šeimoms, kurios leidžia savo vaikus į Chicagos Aukštesniąją mokyklą, veikiančią nuo 1950 m. ir išleidusią jau 558 absolventus. Jos jau tada pradėvai: "Nemoka, tik supranta lietuviškai". Po to pasiteisinimų eilė. Betgi nė vienas pasiteisinimas nėra tikras, nė vienas nenuima nuo tėvų tos dėmės ir gėdos, kad į viską kreipdamas dėmesį, užmiršo didžiausią turtą — savo vaikus. Jei nepasakai balsiai, tai bent širdyje turi mintį: "Gėda, gėda". Šiais Lietuviškosios šeimos metais tokioms savo vaikų nutautinančioms šeimoms reikėtų drąsiai ir atvirai pasakyti: "Gėda su savo vaikais kalbėti svetima kalba".

Mokykla yra tylaus ir sunkaus darbo vieta. Tas darbas vyksta kiekvieną šeštadienį, tačiau kartą per mokslo metus, per savo tradicinį vakarų mokykla nori pademonstruoti tėvams ir visai lietuviškai visuomenei mažytę savo darbo dalelę. Šiais metais, šį šeštadienį matysime VIII kl. mokinius, atliekančius V. Krėvės "Milžinkapio" ištrauką. Jūs paruoškite mokyti. Z. Visockienė. Makinių grupė ir mišrusis choras, vad. mokyti. J. Mačiulio, pa-

LIETUVOJE MIRĖ MILLERIEŅĖS SESUO

Petronelė Millerienė, gyv. 809 W. 18th Street, Chicagoje, gavo laišką iš Lietuvoje gyvenančio brolio Antano, kad praeito gruodžio 20 dieną penktadienį Vilkiijoje mirė jų sesuo Zuzana Petravičiūtė — Petrokienė, sulaukusi 79 metų amžiaus ir sekančią pirmadienį buvo su skaitlinga palyda atvežta į Jurbarką ir gražiai palaidota šalia savo dviejų sūnų

dainuos ketetą dainų, o tautinių šokių grupės, vad. I. Smiliauskienės ir N. Pupienės, pašoks ketetą tautinių šokių. O buv. mūsų mokyklos mokinė, dabar Ped. Inst. studentė D. Bruškytė pašoks išraiškos šokį. Šeštadienį, sausio 11 d. 7:30 visų keliai teveda į Jaunimo centrą. Laukiami visi mokinių tėvai su savo draugais ir pažįstamais, mokyklos bičiuliai, šią mokyklą baigusieji ir visa lietuviškoji visuomenė. Lietuviškoji šeima, atvyk ir padėk lietuviškai mokyklai atlikti savo uždavinį!

J. Masilionis

ir vyro Pijaus Petrokaičio, kurį karui prasidėjus vokiečių naciai drauge su dailininku Vincu Grybu sušaudė kartu su 38 kitais lietuviais ir 300 žydų.

Zuzana gyveno Vilkiijoje savo dukros šeimoje. Jos pačios du sūnūs — vienas 18, kitas 23 metų, abu mirė nuo džiovos sunkiausiais Lietuvai karo metais. Petronelė beturi Lietuvoje vienintelį brolių Antaną, kurs gyvena ir dirba Alytuje. Mirusioji sesuo Zuzana paliko du sūnus, kurių vyresnysis lanko universitetą.

ATITAISOME KLAIDĄ

Š. m. "Naujienu" sausio 9 d. nr. A. P. straipsnyje Janušaičių sukaktis yra korektūros klaida. "Kalbėjo A. Gintneris ir užtraukė: "Karti, karti". Turi būti: "Žurnalistų sąjungos vardu kalbėjo A. Gintneris. Sveikino kun. J. Vaišnys, S. J., o vašems įpusėjus sol. A. Grigas užtraukė: "Karti, karti..."

"NAUJIENOS" KLEAVIENO

DARBO ŽMOGAUS

NAUJIENOS KLEAVIENO

PASIJDINKITE DABAR PRIE DIDŽIAUSIŲ DIVIDENDŲ!

4.75%

paprastose taupymo
sąskaitose laikomiems
pinigams

5.25%

metiniams investavimo
bonams mažiausiai
\$1,000.

Savings Insured to \$15,000.00

Daugiau negu pusšimtis metų teikiame patarnavimus. Visuomet mokėjome dividendus. Visuomet mokėjome taupytojams pagal pareikalavimą. Didžiausios saugumo atsargos.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. LA 3-8248

WE
PAY
EARNINGS
QUARTERLY
ON
PASSBOOK SAVINGS
&
SAVINGS CERTIFICATE

Earnings are paid March 31, June 30, September 30, and December 31

Compounding quarterly is an important advantage to you because it means higher earnings for you! Here are a few representative examples of how compounding quarterly would increase your earnings:

Rate Per Annum	Simple Interest Rate Resulting From Compounding Quarterly		
	1 Year	5 Years	10 Years
4 3/4 %	4.83%	5.326%	6.035%
5 1/4 %	5.35%	5.959%	6.84%

At 4 3/4 % per annum, compounded quarterly, \$10,000 will increase to \$16,035.20 in 10 years and to \$20,087.12 in a little more than 14 years. Other amounts would show proportionate growth. Quarterly compounding of earnings of 5 1/4 % per annum will increase a \$10,000.00 account to \$16,849.95 in 10 years and to \$20,221.05 in 13 1/2 years.

STANDARD
FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

4192 Archer Avenue, at Sacramento

Chicago, Illinois 60632 — VI 7-1140

OFFICE

HOURS: Mon. and Thurs. — 9 a.m. to 8 p.m.

Tues. and Fri. — 9 a.m. to 4 p.m.

Sat. — 9 a.m. to Noon. Wed. Closed.

Assets over \$135,000,000.00

Surplus and Reserves over \$11,000,000.00

(More than two times legal requirements)

Vietnamo sostinėje lengviausia susisiekti dviračiais. Vienuolės įsitaikė motorliuką prie savo dviračio. Dabar vienu dviračiu važinėja dvi.

GEN. V. VITKAUSKO ATSIMINIMAI APIE PASKUTINIUS POSĖDŽIUS

Apie paskutiniuosius prezidentūroje vykusius posėdžius jau daug buvo rašyta tremtinių spaudoje. Lūdnieji birželio įvykiai buvo plačiai aprašyti laikraščiuose ir specialiai išleistose knygose. Perskačius savųjų aprašymus yra įdomu susipažinti, ką apie tuos įvykius rašo pasilikusieji Lietuvoje. Štai į mano rankas pakliuvo okupuotoje Lietuvoje išleista knyga "Klės-tėk, Tarybų Lietuva". Joje yra patalpintas ir gen. V. Vitkausko straipsnis "Istorinis Birželis". Tai anuometinio Lietuvos kariuomenės vado gen. V. Vitkausko dalis atsiminimų, kurie liečia paskutiniuosius presiden-tūroje vykusius posėdžius. To straipsnio pradžioje autorius skaitytojams pristatomas sekančiai:

"Generolas Vincas Vitkauskas buvo buržuazinės Lietuvos kariuomenės vadas. Jis buvo istorinių 1940 metų birželio įvykių aktyvus dalyvis. Ryžtinga generolo V. Vitkausko pozicija turėjo svarbią reikšmę, užkertant kelią Smetonos išdavikiškai politikai. Kariuomenės vado V. Vitkausko ir grupės kitų pažangių karininkų dėka Smetona negalėjo primesti savo valios kariuomenei. Labai atsakingu lietuvių tautos gyvenimo momentu, 1940 m. birželio 15 d. kariuomenė su generolu V. Vitkausku priešakyje perėjo į liaudies pusę, pasisakydama už savitarpio pagalbos sutarties su TSRS išsaugojimą".

Straipsnio pradžioje autorius apibūdina, kad menamai Lietuvai grėsęs pavojus. Iš užsienio, tai gėdinga Vokietijos-Lietuvos prekybos sutartis, pasirašyta

1940 m. balandžio 17 d. Anot autoriaus: "pasirašydama šią sutartį buržuazinė vyriausybė parodė patsidavėlišką niekšiskumą, nes tai buvo ne prekybos, o Lietuvos ekonominio kapituliacijos sutartis, kurią pasirašius, žodis "nepriklausomybė" pasiliko visai bereikšmis". Ir toliau džiaugiasi Vitkauskas: "Laimė, ryšium su birželio įvykiais neteko jos vykdyti". O girdi iš vidaus: "grėšė naujai rengiamas voldemarininkų persversmo pavyzus". Kartu plėtėsi vokiečių šnipų ir agentų veikla. Girdi: "Lietuvai grėšė mirtinas pavojus atsidurti hitlerinės Vokietijos valdžioje". Nes Vakarų imperialistai iš anksto buvo sutarę, kad Pabaltijo kraštus pavergs Vokietija. Čia autorius nukalbėjo ne kaip karys, bet kaip tikras bolševikas. Rašo apie kažkokių neaiškių pavojus, bet apie patį didžiausią pavojų, komunistinės Rusijos su Vokietija pasirašytas slapta sutartis dėl Pabaltijo pasidalinimo, niekur nedrįsta prisiminti.

Toliau generolas verkšleno kad; "buržuazinė Lietuvos vyriausybė nesilaikė su Tarybų Sąjunga sudarytos sutarties, ir kartu su priešinga veikla dar prasidėjo provokaciniai žygiai prieš tarybinių įgulių karijus. Čia generolas irgi nieko naujo nepasakė. Tai seniai išbandyta bolševikų provokacija, norint pavergti taiką ir laisvę mylinčias tautas. Girdi, tais veiksmais buvo ruošiamas kelias hitlerinei armijai įsibrauti į Lietuvą. Tas sukėlė Tarybų Sąjungos nerimą, kuri gegužės 25 d. pareiškime perspėjo Lietuvos vyriausybę dėl jos veiksmų. Ryšium su tuo

Norton bendrovės inžinierius rankose turi prietaisą, kuris gali iš-tirti erdvėje ir prie planetų rastų dujų sudėtį. Kitas prietaisas rastų dujų sąstatą radio bangomis gali pranešti žemėje esančioms stotims.

Maskvoje buvo susitikę Tarybų Sąjungos ir Lietuvos atstovai. Dabar iš eilės prieisime ir prie prezidentūros posėdžių. Pirmas generolo paminėtas posėdis vyko sekančiai:

"...Birželio 12 d. apie 16 valandą įvyko vyriausybės posėdis prezidentūroje. Ministras pirmininkas Merkys padarė trumpą pranešimą, kad Maskvoje buvęs sutiktas šaltai, kad teko iš-klausyti didelius priekaištus dėl sutarties nevykdymo ir dėl pasireiškusių provokacijų prieš tarybinius karijus ir kad reikalavi-mai padėčiai ištaisyti bus per-duoti po dienos kitos".

Min. pirm. A. Merkys saldžiai miega...

"...Po pranešimo kurį laiką viešpatavo tylą, dalyviams besi-žvalgant vienas į kitą, kas ką pasakys. Atrodė, tarytum niekas nieko neturi ar nenori pa-sakyti. Po vienos kitos minutės vir-prabilo Smetona. Apie ką jis

kalbėjo — neįmanoma ir nėra prasmės pakartoti. Atrodė, ta-rytum apsaugęs ar miegodamas žmogus klieči. Paistė kaž-kokių prisiminimų iš anksty-vesnio politinio gyvenimo, pro-tarpiais samprotaudamas: "Ot, kad taip (ar kitaip) būtų tuo-met nedaryta (ar padaryta)" ir t. t., Keista, kvailla buvo padėtis. Visi pradėjo vėl žvalgytis vie-nas į kitą, minomis ir gestais lyg klausdami: "Kam visa tai?"

Vienas, pirštu rodydamas į savo rankinį laikrodį, norėjo įvairiais žvilgsniais ir atitinkama grim-a-sa paskatinti Merkį, kad tas, kaip vyriausias iš klausančių, imtųsi priemonių reikalui į vė-žes įstatyti. Bet pasirodė, kad Merkys, sėdėjęs kuštelėje šalia Smetonos, kietai užmigęs, sviro ir staiga knarktelėjo taip, jog Smetona, kaip yla baksteltas, krūptelėjo ir ilgai tiriamai pa-žiūrėjo į Merkį per akinų vir-šų. Pasirodė, tai buvo geriau-

šias signalas baigti. Greit visi prašneko ir, nusprendę, jog rei-kia laukti, kol paaiškės reikala-vimai, išsikirstė".

Prezidentas Smetona siūlo Vitkauskui 70,000 litų...

"...Tą pačią dieną vakare ma-ne vėl iššaukė į prezidentūrą. Pasirodė, kad aš tik vienas iš-kviestas. Smetona, sėsdamas kalbėtis su manimi, tarė: "Hm... Tai šit kokie mūsų reikalai!... Ką gi, man jau ir anksčiau buvo aišku, kad neapsieis be rimtų susidūrimų!" Po to jis pradė-jo man pasakoti apie anksčiau ministrų tarybos priimtus nu-tarimus, kad, gresiant pavojui, reikia gintis visomis priemonė-mis, taigi ir ginklu, nors jokios vilties atsilaukyti nebūtų, ir kad krašto vadovybė jokių būdu ne-turi pakliūti į priešų rankas. Čia pat jis paaiškino, kad ginkluo-tas susirėmimas ir kraujo pra-liejimas būtinai esą reikalingi tam, kad "būtų stipresni mū-sų motyvai, sėdant už "žaliojo stalo". Po to Smetona, lyg glo-bėjimais sušvelnindamas toną, tarė: "Karo vadovybė, supran-tama, taip pat jokių būdu nega-li pakliūti priešui, turi laiku pa-sitraukti. Suprantama, tas yra susiję su pinigais. Jums asme-niškai tuojau gali būti rezervuo-ta banke bent pradžiai kokie 70-,000 litų".

Vitkauskas šį pasiūlymą su-prato taip, būk tai prezidentas Smetona nori jį papirkti. Ir kiek pasvajojęs trumpai atsakė: "Pažiūrėsim, kaip vystysis įvy-kiai". Atsisveikino ir išėjo į sa-vo štabą. Prieš įeidamas į štabą stabtelėjo prie sargybinio ir mintimis svajoto "Tai buvo vie-nas iš praščiokių. Veide spin-dėjo sąžiningumas ir pareigin-gumas. Dirbtelėjęs į jo geras akis, gyvai prisiminiau tokius pat geras kareivius, kuriuos jaunystėje vedžiau į kautynes prieš bermontininkus ir ponų Lenkijos pulkus. Sieloje pajau-tau tvirtą pasiryžimą. Nejaugi tokius žmones galėčiau apgauti ir piktam panaudoti?"

Bet kad didžiausi Lietuvos priešai yra bolševikai, prieš ku-riuos gal ir pačiam generolui te-ko kariauti, tai ir vėl nedrįsta prisiminti.

Birželio 14 d. vakare Vitkauskas gavo įspėjimą, kad kiekvie-nu laiku gali būti pakviestas į prezidentūrą. Pakvietė nakčia, po 12 valandos. Posėdis prasi-dėjo birželio 15 d. 1 val. nakties. Jame Vitkauskas dalyvavo su patariamuoju balsu. Buvo per-skaityti Maskvos reikalavimai, kurie visiems yra žinomi, tai aš

jų čia ir nekartosiu. Tolimesnio posėdžio eiga Vitkauskas apra-šo sekančiai:

"...Kurį laiką niekas neprašė žodžio. Kiek palaukęs, pradėjo kalbėti Smetona. Įprizginęs ank-sčiau ministrų tarybos priimtus nutarimus dėl priešiniratosi gink-lu ir dėl krašto vadovybės pasi-traukimo (apie kuriuos prieš dvi dienas buvo man kalbėjęs), Sme-tona pasiūlė ministrams pasisa-kyti".

"Pasisakymai buvo įvairūs, daugiausia kažkokie vingiuoti, neaiškūs ir nekonkretūs. Bet ir oro tokią tirštą ministeriškų kalbų rūką jau buvo galima žiū-rėti, kad tie "narsuoliai" (kaip Musteikis), kurie greičiausiai oirmi pabėgs, dabar, svaitydami žaibus, linkę griežtai atmesti rei-kalavimus ir priešintis ginklu, o tie, kuriuos nelabai viliojo sku-būs bėgimas, ieškodami kažko-kių dvilypių sprendimų, painio-jasi visokiuose išvedžiojimuose. Po daugiau kaip dvi valandas trūkusių kalbų kažkoks sunko-kas rūkas nustelbė žaibus. Mi-nistrai vienas po kito pradėjo tartum "sloguoti", tartum ieško-ti nusišalinti nuo sunkėjančių pareigų (pats pirmas Mustei-

kis), dažniau vaikščioti prie te-lefono ir t. t. Smetona pradėjo taip pat smukte smukti, nuolat vaikščiojo į gretimą kambarį ir lašinosi kažkokių vaistų. Kaip vėliau paaiškėjo, tie ponai karšt-ligiškai rūpinosi savo bėgimo reikalais. Prieš paskelbiant per-trauk, tartum gaivališkai kilo sumanymas, kad ministrų tary-bą vis dėl to reikia pertvarkyti. Čia pat ministro pirmininko pa-reigoms pasiūlyta Raštikio kan-didatūra. Tariamą "opozicio-nieriaus" iškelimu buvo norima apgauti Tarybinę vyriausybę ir toliau varyti seną politiką".

Pertraukos metu Vitkauskas įspėjo savo štabo viršininką, kad visose kariuomenės įgulose bū-tų užtikrinta absoliuti rimtis ir nenutraukiami ryšiai su kariu-menės vadovybe.

(Bus daugiau)

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
Pardavinėjame lėktuvų, laivų, tra-
ukinių bilietus ir paruošiamė kelionių
dokumentus į visus pasaulio kraštus.
Pildome aplikacijas tiems, kurie aei-
naučiais metais norėtų porą mėnesių
praleisti Lietuvoje pas gimines.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Žolėnko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJS UKANŲ ATEINA LIE-TUVA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIEŠTO, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštai-s viršeliais \$2.00, kietais \$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAŠČIAI, 239 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIU KARALIENE, \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. \$10.00
17. Petronėlė Orintaite, KA LAUMES LĖMĖ, 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai \$4.00
20. Pranas Alėnas, MARTYNAS JANKŪS, biografija, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

FREE

BATH SCALE

Sios puikios Hollywood svarstyklės yra tikrai praktiška dovana, mielai priimama kiekviename name. Dėgto emaliaus ir tikrai puikaus vinilinio viršaus svarstyklės yra įpakautos į kartoninę dėžę. Tai padaro nepaprastai puikią dovana. Tai gali būti ir Jūsų dovana, jei atidarysite \$250 arba didesnę taupymo sąskaitą Union Fenedral bendrovėje arba padidinsite jau turimą sąskaitą tokia ar didesne suma. Pasiūlymas įsigalioja nuo gruodžio 16 d. ir baigiasi 1969 m. sausio 11 d. Galime duoti tik vieną dovana vienai sąskaitai. Turint galvoje dovanos dydį ir svorį, niekam negalime dovanos pasiūsti.

HIGHEST RATES
IN SAVINGS

5 ¹/₄ % 4 ³/₄ %
per annum per annum

Sešių ar dvyliką mėnesių sertifikatams, mažiausiai \$9,000 arba didesnėje su-moje po tūkstantinę. Di-videndai mokami termino pabaigoje. Sertifikatus atnaujiname automatiš-kai.

Paprastose taupymo sąs-kaitose laikomiems pin-gams mokame 4% %. Prieš mėnesio 10 d. padėtos santaupos gauna nuosimnį nuo mėnesio pradžios. Dividendus išmokame bir-želio 30 ir gruodžio mėn. 31 dienomis.

OUR 72nd YEAR

"where people make the difference"

UNION FEDERAL SAVINGS

3430 South Halsted / Chicago / Phone 523-2800 Albert J. Aukers, President ASSETS OVER \$32,000,000.

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti ger-nesnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus na-mams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mė-nesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 ¹/₄ % MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000
AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 ³/₄ % TAUPYMO KNYGELIŲ
SĄSKAITOMS

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pasfatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$18.00
pusiui metų \$10.00
trims mėnesiams \$5.50
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$16.00
pusiui metų \$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Ar tai pateisinama?

Per paskutinius kelis metus vadinamoji praraja tarp jaunosios ir senosios kartos nuolat didėjo, — didėjo ir platumo ir gilumo atžvilgiais

Ir tai nėra koks naujas dalykas. Jau senovėje nesutikimai, didesnis ar mažesnis nuomonių skirtumas labai dažnai pasireiškėdavo. Garsusis rusų rašytojas Turgenevas savo romane "Tėvai ir vaikai" tą pasireiškusių prarają tarp jaunųjų ir senųjų tikrai meistriskai pavaizdavo.

Kadangi dabar gyvenimas galvatrukčiais keičiasi, tai visai natūralu, jog sparčiai didėja ir praraja tarp senesnei ir jaunesnei generacijai priklausančių kartų.

Juk tik keli metai praėjo nuo to laiko, kai buvo tiek daug kalbama apie vadinamuosius "bytnikus", kurie ir knygas rašė ir savo laikraščius leido, teigdami, kad jiems dabar priklauso ateitis ir "senieji" (jei jie jau yra sulaukę 30 metų amžiaus!) turi pasitraukti jiems iš kelio.

Paskui atsirado vadinamoji "pasimetusi generacija". Vėliau kitokiais vardais pasivadinusios grupės ėmė lyg konkuruoti, kad galėtų vieni iš kitų daugiau šalininkų paveržti. Vieni, vartodami įvairius narkotikus, pasinėšė pasaulį pertvarkyti, o kiti jėgos pagalba viską, kas per daugelį metų buvo sukurta, sugriauti ir sunaikinti.

Nebūtų nieko baisaus ir liūdnio, jei į tą griovimo ir naikinimo darbą nebūtų įsitraukę jaunuoliai, kurie lanko universitetus ir kitas mokslo įstaigas.

Šį kartą nekalbėsime apie tai, kaip pernai ir užpernai, palyginti, nedideli skaičiai studentų (dažniausiai pašalinių kurtomi užėmė universitetų ir įstaigų pastatus ir elgėsi kaip žemiausios rūšies vandalai, naikindami dokumentus, baldus ir kitokią turą. Nuostolių jie padarė už šimtus tūkstančių (kai kurie mini net milijonus) dolerių!

Jie ne tik daug turto sunaikino, bet demonstracijomis ir riaušėmis sulaukė daugumą studentų nuo tęsimo mokslo.

Dabar imkime konkretų pavyzdį. San Francisco valstijos kolegijoje (koledže) prasidėjo neramumai lapkričio 6 d., kai kolegijos vadovybė atsisakė samdyti George Mason Murray anglų kalbos instruktorium (dabar jis dirba nepilną laiką, gaudamas per mėnesį \$282).

George Murray, kuris yra 23 metų amžiaus, dar

AMERIKOS MOKSLININKŲ PROTESTAS

AAAS griežtai pasisakė prieš encikliką

The New World praneša iš Dallas, Tex., kad ten įvykusioje 135 metinėje AAAS (Amerikos mokslui remti asociacijos) konferencijoje pasireiškė stipri opo-

zicija popiežiaus enciklikai, kurioje pasmerkiamos bet kokios dirbtinės gimimams kontroliuoti priemonės. Puerto Rico universiteto biologijos profesorius Dr.

pats tebėra studentas (ruošiasi aukštesniam laipsniui gauti). Be to, jis yra vadinamųjų Juodųjų Panterų (aišku, negrų) organizacijos vadas.

Būdamas labai aktyvus ir energingas, jis labai lengvai suorganizavo kolegiją lankančius negrus studentus, kurių, palyginti, ten nėra jau taip daug.

Sakoma, kad ir nelabai didelis akmuo tam tikrais atvejais gali ir didelį vežimą apversti.

Taip atsitiko ir San Francisco valstijos kolegijoje. Panterų vadui Murray pasisekė ne tik negrus suorganizuoti, bet ir tam tikrą nuošimtį kitų studentų (įskaitant net dalį mokojojo štabo, atseit, kai kuriuos profesorius ir instruktorius).

Tuoju buvo suformuluoti reikalavimai, kurie beveik išimtinai lietė negrų reikalus (įvedimas įvairių negrams kursų, priėmimas Murray pilnu instruktorium bei suteikimas visokių kitų lengvatų).

Kai tie reikalavimai nebuvo patenkinti, pasiaiškiant, jog to negalima ūmai padaryti, tai ir prasidėjo, kaip sakoma, tikra velniava. Dėl demonstracijų ir nepalaujamų riaušių teko uždaryti kolegiją (atseit, nutraukti mokslo). Padėtis susidarė tokia nepakenčiama, jog reizinavo tos kolegijos prezidentas, į kurio vietą buvo paskirtas kitas. Tačiau ir antrasis (Smith) išsilaikė vos kelias savaites.

Pagaliau prezidento pareigas perėmė plačiai pagarsėjęs japonų kilmės mokslininkas, dr. Samuel Ishye Hayakawa. Jau savo pirmame pareiškime jis pabrėžė, jog nesivaržys jokiais priemonėmis, kad maištininkų grupė neleistų milžiniškai daugumai studentų lankyti kolegiją ir siekti mokslo. Kai maištininkai ėmė aktyviai veikti, tai Hayakawa pašaukė policiją, kad padarytų tvarką. Tuo pačiu metu jis pareiškė, jog visada stengsis tartis su maištaujančiais studentais ir darys viską, kad jų teisingi reikalavimai būtų patenkinti. Bet pasitarimai ir derybos turi būti vedami kultūringu būdu, vadovaujantis protu, o ne jausmais.

Hayakawos nusistatymą parėmė ne tik kolegijos taryba, bet ir gubernatorius Reagan, kuris tuoj reikalaus, kad Kalifornijos legislatura priimtų specialų įstatymą suvaldyti tokiems studentams, kurių tikslas yra, kaip pareiškė anksčiau minėtas maištaujančių studentų vadas Murray, "pagrobtai valdžią" (atseit, jėgos pagalba įsitvirtinti mokslo įstaigose).

San Francisco valstijos kolegiją lankė 18,000 su viršum studentų. Maištininkų jų tarpe, palyginti, nėra daug. Tačiau tie aktyvistai, kurie nuolat kelia riaušes, pajėgia tiesiog suparalizuoti tos milžiniškos mokslo įstaigos veikimą.

Gubernatorius tad ir yra pasiryžęs pravesti tokį įstatymą, kuris atskirtų grūdus nuo pelų: atskirtų tikrai norinčius siekti mokslo studentus nuo tų, kuriems rūpi revoliucinėmis priemonėmis kelti riaušes ir statyti tokius reikalavimus, kurie tik laipsniškai tegali įvykdyti, o ne tuoj, kaip jie to nori.

Jeffrey Baker pasiūlęs visoje Amerikoje skelbti Katalikų bažnyčiai boikotą. Savo kalboje šiai skaitlingiausiai mokslininkų grupei prof. Baker pasiūlė tuos pinigus, kurie bus nutraukti nuo kolektų bažnyčiose, sunaudoti teikimui informacijų apie gimimų kontrolę tose šalyse, "kur badas jau yra gyvybės ir mirties lėmėjas". Siūlomasis boikotas prasidės nuo liepos 27 d. sekmadienio, kadangi jis yra artimiausias metinėms dienos, kurią pernai popiežius paskelbė savo encikliką.

Didžioji pusė žmonijos jau badauja

Bakerio ir kito profesorius — Paul Ehrlich iš Harvardo universiteto suredaguotame protesto popiežiui pareiškime, kurį pasirašė apie 2,600 mokslininkų, jų tarpe 4 Nobelio laureatai, sakoma, kad "daugiau kaip pusė žmonijos pasaulyje jau badauja ir dėl perdidelio žmonių skaičiaus egzistencijos galimybes pasaulyje sparčiai nyksta".

"Bet koks veiksmas, kurs trukdo pastangas sustabdyti pasaulio žmonių daugėjimą, skatina skurdą, kokiame milijonai dabar gyvena ir prisideda prie milijonų žmonių mirimo badu šiais metais ir daug daug milijonų per ateinančius dešimtmečius", rašoma tame proteste.

"Romas katalikai teigia, kad popiežius nėra negeras, tik yra neapšviestas, ir mes turime sukurti... Tačiau, kokie ir bebūtų buvę motyvai, jo enciklikos nedorose pasekmės yra aiškios..."

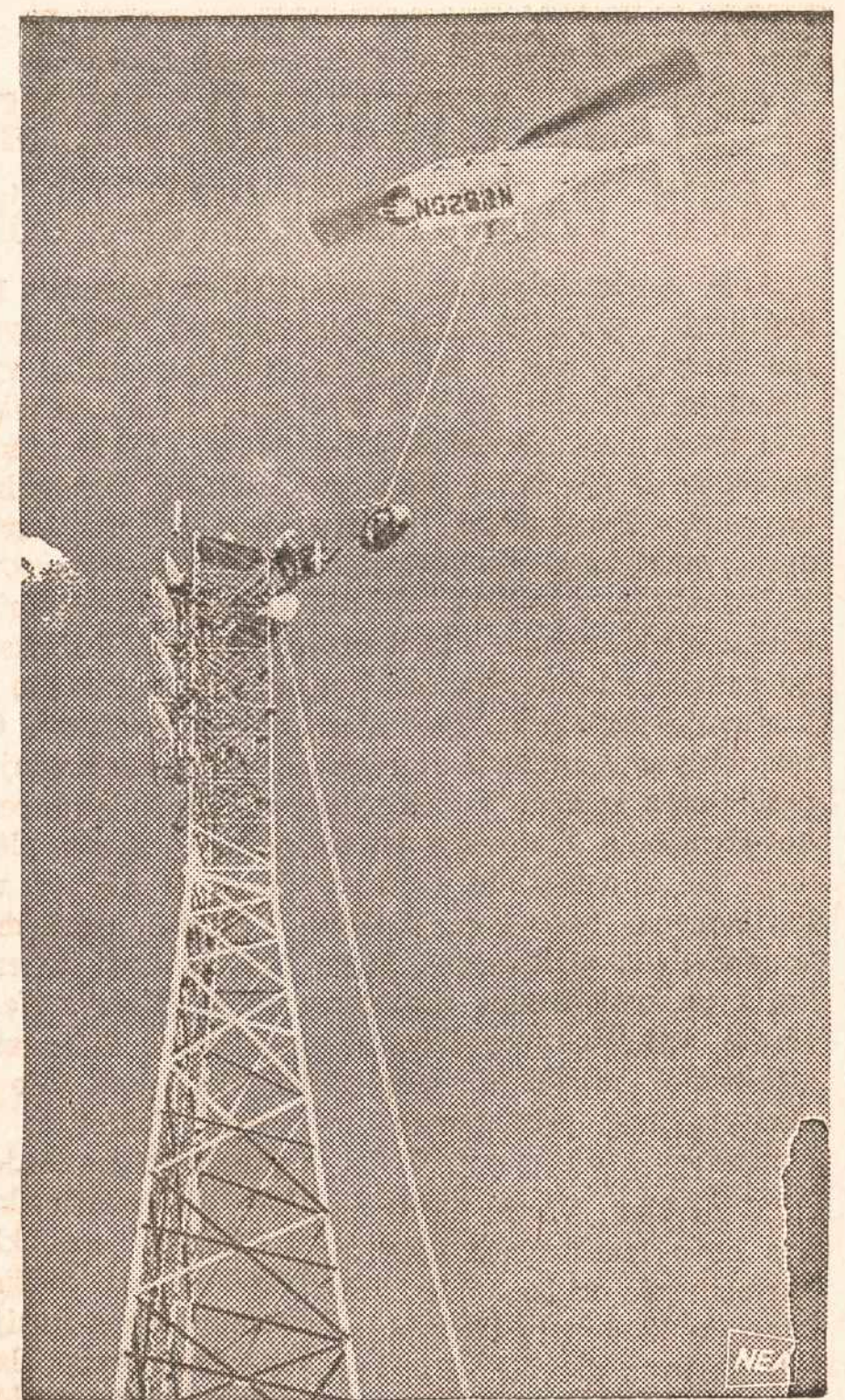
Nebetiki šaukimui prie taikos ir gailėtingumo

Mokslininkai savo protesto dokumente pareiškė, kad jiems "nebedaro įspūdis (popiežiaus) atsisaukimai dėl pasaulio taikos ir dėl gailėtingumo beturčiams iš pusės to žmogaus, kurio veiksmas padeda skatinti karą ir padaro skurdą, neišvengiamą".

"Pasaulis turi skubiai suprastinti", tęsia pasirašiusieji Amerikos mokslininkai, "kad popiežius Paulius VI savo klaidinančia ir nemoralia enciklika sankcionavo nesuskaitomo žmonių skaičiaus mirimą..."

"Faktas, kad tas neįtikėtinas dokumentas (enciklika Humanae Vitae) buvo paskelbtas vardu religinės figūros (popiežiaus), kurio mokymas siekia aukščiausio respekto žmogaus ir gyvybės vertybei, daro visą situaciją dar labiau atgrasinančią".

Baker pasakė, kad AAS šio pareiškimo oficialiai neremia, nors daugelis narių jį pasirašė.

Illinois malūnsparnis tikrina didžiulius vėjelius, supančius Chicago. Bet paveiksle jis stengiasi įkelti radio stoties anteną. Antenos įkėlimas buvo sunkus ir didelis darbas, o malūnsparnis viską atlieka į 10 minučių, jeigu viskas tiksliai paruošta.

Atsiūsta paminėti

Lietuvių Dienos 1968 m. lapkritis. Aplankos viršelis iliustruotas Montrelio lietuvių jaunimo orkestro kanklininkės Inos Lukoševičiūtės ir jos didžiulių kanklių atvaizdu. Tekste iliustruotas ALT suvažiavimo reportažas, Halinos Didžiulytės? Mošinskienės "Anukės atsiminimai", Danguolės Sadūnaitės eilėraščiai, ilga apžvalga apie rašytojus po komunistų jungu nuo 1944 metų Lietuvoje, gausiai iliustruotas reportažas apie Montrelio lietuvių jaunimo tautinių instrumentų orkestrą; skautai, filatelistika, angliškas skyrius ir t. t.

APIE LAS VEGAS

Dabar aš žinau, dėlko Las Vegas yra tiek žmonių perpildytas miestas. Dėlto, kad daugumas nebeturi pinigų grįžimui.

Las Vegas nėra joks miestas. Tai tik sąslavynas, kur išmeta mi pinigai.

● Aš žinau vieną senberni, kurs tiek nekenčia moterų, kad net atsisakė su turistais elevatorium pasikelti į Laisvės Stovylą.

● Kas yra demokratija. Demokratija yra, kai tu gali sakyti ką nori ir turi daryti ką tau įsako. Gerald Barry

SEARS HERITAGE Memorials

Antkapiai ir Paminklai yra pilnai garantuoti Sears, Roebuck and Co.

KAINOS nuo \$79.95 į tą kainą įeina pristatymas ir padėjimas ant kapo.

Kapinių mokesčiai atskirai. Pigus, geras patarnavimas. 6153 South Western Ave. Tel. HEmlack 4-4800 THOMAS J. KEARNS, vedėjas

MELSKIMĖS PROTĖVIŲ KALBA

Rašo JONAS KASELIŪNAS

21

Kitas panašus nuotykis ir su popiežium Povilu VI prieš metus pasikartojė. Jis per kardinolą Antonio Samorę lietuvių vargo gimnazijoms išieivijoje net lietuviškai parašytą lydrastį prie siunčiamųjų piniginių aukų prijungė. Juk tai aiškus įpareigojimas mums, kad savo kalbos laikytumėmės. Zinėlė, nors ir istorinio pobūdžio, liko nepastebėta, arba pro pirštus praleista. Tik šv. Tėvo palaiminimus beveik visuose savo laikraščiuose sąžiningai užregistruojame! Tarsi šie būtų mums daug svarbesni, negu neeiliniai pavyzdžiai lietuvių kalbos išlaikymui dedikuoti? Tėvynėje šitokius pavyzdžius sau už prievolę bei įsipareigojimą laikydami (Pav. vokiečio Dr. Zauerweino žodžių pasirinkimas antrajam Lietuvos Himnui), o šioje pusėje galią turinčio popiežiaus dėmesys lietuvių kalbai turėtų reikšti daugiau negu druską.

Pakrikštytai tautai nelaimėn patekus už jos tautinį išlikimą bei už tėvynės meilės išgaustuose išsaugojimą. (Zr. Apaštalo Pauliaus pasakytus žodžius tuo reikalu, kuriuos atkartoję ir Bažnyčios Tėvų Susirinkimams), atsakomybę neša visi Kristaus Mistinio Kūno nariai! Juk aiškiai gi perskaitėme, jog Tėvynės Meilė pakrikštytai tautai yra religinė Dorybė! Tat mums, kaip patvorin numestiems nariams, belieka bažnyčios reikalauti priklausančios dalies konkrečiais veiksmais (Per "Melskis Protėvių Kalba" vykdymą) Popiežiaus rodomi pavyzdžiai bažnyčių valdytojams nežinomi. Niekas iš jų išieivijų katalikų lietuvių dar nepaiformavo, jog pats popiežius jų dyvinį aptarnavimą, ar jais rūpinimąsi, būtų dar ir Jo Ekscelencijai Vyskupiui Brizgiui pavedęs. Visą sužinome tik aplinkiniais keliais, per užpakalines dureles: tik per lietuvišką spaudą, jei per apsirikimą kas tokią paskelbia.

Iš Tarptautinio Eucharistinio Kongreso rengėjų Kolumbijoje, kuriais yra Bogotos Arkivyskupija, autorius jau kelintą laiką gauna lietuvių kalba.

Tokių laiškų gavo visos paskiros lietuvių šeimos Kolumbijoje. Ir ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybių šeimoms savo tautos kalba. Taigi milžiniškas darbas atliktas parodant daug geros valios bei norų sujungti visus krikščionis per jų gimtąsias kalbas! Manau, kad tai pirmasis įvykis bažnyčios istorijoje, kada lietuvių tampa informuojami ir Kongresan kviečiami savo tėvų žemės kalba! Po tiek daug metų laukimo atėjo eilė ir lietuvių reprezentantams bei delegacijoms savo tėvų kalbos laikytis!

Daugelis iš lietuvių pasakytume, jog "iš tų šiaudų visvien nebus grūdų", prietelišku papročiu, per petį ar nugarą plodami, sutiks, gražiai bei išmintingai pakalbės, gimtos kalbos laikytis patars, bet į mūsų vaikučius tie oratoriai nei patys, nei per mūsų kraujo kunigus lietuviškai prabilti visvien neišdrįs. Aukštieji dignitoriai įrodins, kad patys tėvai veržiasi savo vaikus svetimtaučiams išprausti!

Mūsų delegacijos ir delegatai turėtų gerai įsidėmėti Bogotos arkivyskupijos š. m. Eucharistinio Kongreso organizatorių metamą "Meilės Ryšio" šūkį ir skirtingus būdus bei metodus tam šūkiui įgyvendinti! O prie šių naujųjų metodų, kaip matome, arkivyskupija iš savo pusės mums pademonstravo nusilenkimą tautinėms kalboms — jautriausiomis sielų stygomis. Pradžia duota, bet tos pradžios įstatymu pavertimas jau tik mums priklauso. Bažnyčia prieštarauti nebandys ir mieliai atiduos mums jaunimą savo kraujo kunigų katekizacijai "Melskis Protėvių Kalba" įsakymą pasirašys. Meilės Ryšio įgyvendinimui pateisinamos bet kokios priemonės!

Niekas kitas, kaip tik tremtiniai, kaip tik tie, kurie pergyvename skaudžią benamių dalį, tik mes šiandien begalima nurodyti bažnyčiai, jog jos paties pa-

gamintasis kasdieninis katekizmas neleidžia gražių idealų įgyvendinti ir neleis, kol tas katekizmas liks tuo pačiu!

Bogotos arkivyskupija pagerbė tautines kalbas, bet tik mes popiežiui tegalim pasakyti bei paaiškinti, jog "iš tų šiaudų tikrai nebus grūdų", jei katekizme neįves pataisus.

Kas yra tie lietuviškųjų informacinių laiškų gavėjai? Ogi senimas atvykęs iš Lietuvos! O kas gi tas senimas? Ogi amžinybės keliauti besiruošią. Jie šiame gyvenime jau tik svečiai! Tik šiai kategorijai šie laiškai išsiuntinėti! Tačiau lietuvių tautos atgimimo viltis, lietuviškųjų laiškų gavėjų įpėdiniai ir toliau lieka stipriose svetimtaučių kunigų rankose. Šio priauglio tie laiškai neličia. Mūsų išieivijų šeimos Dievo akivaizdoje ir toliau lieka žiauriai suskaldytos ir sudraskytos keliakalbėmis maldaknygėmis! Yla iš maišo lenda savime. Arkivyskupija tikrai nepastebėjo, jog viena ranka mums neva "kažką" suteikia, o kita palaiko nuo mūsų tėvų kalbos atplėštąjį jaunimą! Mus pradiugino tik žodžiais, bet ne veiksmis. Sotus alkano nesupranta. Mūsų delegacijos ir reprezentantai ateityje turėtų prabilti tėvų kalba, t. y. į minias kalbėti per vertėjus!

Kardinolas Antonio Samorė nori būti vadinamas lietuvių kardinolu, ypatingą pagalbą lietuviams užtikrina. Taigi nėra jokios abejonės, jog ši asmenybė darys viską, kad mūsų memorandumas šv. Tėvui savo tikslą pilnai pasiektų! Štai to lietuvių kalba rašyto laiško svarbiausios vietos (Laiškas Dainavos ateitininkams):

"Su dėkingumu priimu jūsų pageidavimą būti vadinamas "lietuvių kardinolas". Stengsiuos pateisinti šį titulą didesniu prielankumu, naujais darbais. Tikiuosi su Dievo ir lietuvių pagalba padaryti ką nors ypatingo čia Romoje, krikščionybės centre. Jūsų patikėjimas, dedamas į mano asmenį, nebus apviltas!"

Būkite ištikimi savo kilniems idealams, paklusnūs savo dvasios vadams (Deja, neaišku kuriuos dvasios vadus kardinolas mums savaisiais vaizduotis įsako. E. B.), verti savo brolių ir sesių Tėvynėje. Mylėkite savo gražiąją senutę kalbą, nesigėdinkite savo vardo, didžiukitės esą lietuviais, puoselėkite meilę savo tėvų tikėjimui ir žemei, aplaistytai šventųjų (? E. B.) ir kankinių krauju. Tik tokiu būdu nuspelnysite Dievo palaimos ir žmonių pagarbos. Ir neužmirškite Jūsų kardinolo Romoje savo maldosė."

Kard. A. Samorė's rodomas gestas mus įpareigoja: a) Arba laikytis lietuvių kalbos (kas, deja, neįmanoma, nes svetimtaučiai kunigai to paties tikėjimo sąskaiton trukdymus daro), b) Arba rašyti memorandumą dėl "Melskis Protėvių Kalba" įvedimo, kad ne tik dignitoriams, bet ir visiems paaiškėtų, kodėl gražių žodžių ir įpareigojančių pavyzdžių įgyvendinti negalėjome. Memorandumu privalome atskleisti, jog mums kaip pakrikštytos tautos bei Kristaus Mistinio Kūno nariams išieivijoje, teisėtai priklauso konkrečiai bažnyčios pagalba per katekizmą, bet ne per privatus pobūdžio susirašinėjimą!

Memorandumas Ekscelenciją nejuociom paskatinę prisiminti ir pagalvoti kai kurių žodžių tikslumą, kurie be blogos valios įsivėlė nuoširdumu dviliančiame laiške, dėl "šventųjų" ir dėl "paklusnumo savo dvasios vadams". Šie teiginiai prašosi pataisus:

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepiama, skambinti HU 8-3222

Telefonai: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, šeštadienį ir septyniadienį.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči.
ir šeštadienį, tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr.,
ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-5 ir
šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepiama, skambinti MI 3-0001.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį, uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.,
antradienį, penktadienį, 1-4 popietį.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.

Trečiadieniais uždaryta.
ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".

Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.
DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-5 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

CICERO

K. Deveikio vyresnioji dukra Florence ir žentas Edward Paul praneša, jogei jų dukra Beverly ir Jan Muller šį šeštadienį, sausio 11 d. St. Raymond's Cathedral, 604 N. Raynor, Joliet, Illinois, 2:00 val. po pietų priims priesaiką vienas kitą mylėti ir neapleisti iki mirties. Aš ir visi kiti sakome, Dieve jiems padėk.

Tai savo rūšies džiaugsmas man senatvėje, jog mano anūkė jau subrendo ir sukuria šeimą židinį.

Vestuvių puota, dėl tam tikrų priežasčių, bus privati (1105 N. Kelly, Joliet, Ill. 60435). Jaunieji apistos San Diego, Calif., nes ten eina tarnybą.

Po ilgo delsimo palaidotas a. a. Juozas Smilga. Iš Vance

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšiliepiama, tai telefonai: GI 8-6195

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį, uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezai, Med. Bandžiai, Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš vieno atstumo.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidime — pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS

PUPŲ DEDĖ
ir kitos — senesnės ir
naujausios — plokštelės
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vėkruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, ILL. 60629

A. A.
MOLLIE BARCH
Gimusi Garuckas

Staigiai mirė 1969 m. sausio 7 d., 11 val. ryto. Gimusi Chicagoje. Paliko nuliūdę: sūnus Donald Barch, marti Mary Ann, dukterė Palmyra, Zweier, žentas Theodore, 3 anūčiai: David, Dianna, Jefferey, broliai: Ben Garuckas, brolinė Elizabeth, Joseph Garuckas, brolinė Frances, George Garuckas, brolinė Bernice, 2 seserys: Catherine Pocius, Frances Vaišvilas, brolinė Veronika Garuckas ir jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted Street.

Šeštadienį, sausio 11 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Mollie Barch giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Sūnus, dukterė, broliai ir seserys su šeimomis ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorius P. J. Ridikas. Tel. YA 7-1911.

koplyčios palydėtas St. Anthony bažnyčioje. Kun. Višniauskas atnašavo iškilmingas apeigas. Mažas skaičius palydovų nuliūdėjo į Sv. Kazimiero kapines. Taip vienas po kito iškeliauja amžinastin.

Prieš kurį laiką buvo sune-galavusi p. Žibutienė. Nege-rovės nugalėjusi ji sveikata dirba. Bet sune-galavo pats bosas Pranas Žibutis. Jisai turi gau-sių draugų, tad jie ir lanko jį ligoninėje. Žibutis kaip dide-lis vyras, kliūtis nugalės ir vėl bus su sveikaisiais. To aš ir linkiu.
K. P. D.

Raudonos Rožės pašalpos ir pasilinksminimo klubas savo metiniam susirinkimui 1969 m. sausio 3 dieną Liberty svetainėje vienbalsiai priėmė tokį viešą pareiškimą:

Mes visi jungiamės su Mar-cinkų šeima. Jų didelis džiaugs-mas ir pagarba naujam vys-kupui Paul C. Marcinkui. Jis šios kolonijos auklėtinis. Die-ve, duok jam sveikatos — iš-tervėms eiti su mumis ir Lie-tuvos išlaisvinimo pastangose, nes mūsų broliai ir seserys ten kenčia žiauriaus okupanto prie-spaudą.

Klubo valdyba: W. C. Jan-kauskas, Julius Zaura, A. B. Petkus, Chester Arasim, C. Genis, J. Zaura, Ben Tumavi-čius, Jerry Kasulaitis, J. Žilius, K. P. Deveikis.

Jau antras susirinkimas, kartu liūdnas subuvimas: visi pasigenda savo senojo finansų sekretoriaus Ben Tumavičiaus. Jis sunkiai serga. Mes visi lin-kime jam greitai susiprėti ir vėl būti su mumis.

J. Žadeikis jau grįžo iš ligo-ninės gerai pasitaisęs.

Čia gerai žinomas Adomas Bernadišius pateko nelaimto Flu glėbin, o šis paguldė jį lo-

Dviejų Metų Mirties
Sukaktis

FELIKSAS NAUDAZAS
Gyv. 1409 So. 50th Ave.

Mirė 1967 metų sausio mėn. 9 dieną, sulaukęs 81 metų amžiaus. Gimęs Lie-tuvoje, Kauno gub., Joniš-kio par., Dreseikių km.

Palaidotas Lietuvių Tau-tinėse kapinėse.

Paliko nuliūdę: žmona Barbora, dukterys: Flo-rence Schmidt su vyru Ja-mes ir sūnum James Jr., Adeline Koren su vyru Ed-ward ir 2 dukterimis: Nancy ir Barbara, podukra Alvina Sadilick su vyru Vincentu, postinis Charles Youdris su šeima ir kiti giminės.

A. A.
MOLLIE BARCH
Gimusi Garuckas

Staigiai mirė 1969 m. sausio 7 d., 11 val. ryto. Gimusi Chicagoje. Paliko nuliūdę: sūnus Donald Barch, marti Mary Ann, dukterė Palmyra, Zweier, žentas Theodore, 3 anūčiai: David, Dianna, Jefferey, broliai: Ben Garuckas, brolinė Elizabeth, Joseph Garuckas, brolinė Frances, George Garuckas, brolinė Bernice, 2 seserys: Catherine Pocius, Frances Vaišvilas, brolinė Veronika Garuckas ir jų šeimos ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted Street.

Šeštadienį, sausio 11 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Mollie Barch giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Sūnus, dukterė, broliai ir seserys su šeimomis ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorius P. J. Ridikas. Tel. YA 7-1911.

von. Bet Bernadišius turi gerą sūnaus - marčios ir Dr. Kisleiaus globą, tad po dienos, kitos, jis vėl sėdės savo raštinėje 16th St. ir 49th Ct. apylinkėse.

Tai sena biznio vieta. Kadaise buvo tik anglų - malkų san-galvė. Dabar tai jau nemadaj. Todėl Bernadišius su sūnumi prisitaikė prie modernaus gy-venimo ir pristato skystąjį ku-rą oil (alyvą), kuris duoda ge-rą šilumą.
K. P. D.

• Tik įsivaizduokite, mano vyras pavadino mane tingine vi-rėja tik dėlto, kad aš bandžiau blynus iškepti ant elektros ant-klodės...

A. + A.
ANTOINETTE YANGELIS
Gimusi Miliutė
Gyv. Minoqua, Wisconsin

Mirė 1969 m. sausio 7 dieną, 6:15 val. vakaro, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Kraziaus. Amerikoje išgyveno 55 metus. Paliko nuliūdę: 4 pusseserės — Petronėlė Zatkevičienė su šeima, Ona Wright, Ona Rūkštala (pagal pirmą vyrą Davis) su vyru Jonu ir šeima, Ona Capen, artimas draugas Alex Kaekoris ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Lietuvoje liko sesuo Kazimiera Bugožienė.

Laidotuviams rūpinasi krikšto dukters: Helen ir Kathryn Ju-raškos.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Šeštadienį, sausio 11 dieną 10:15 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Antoinettes Yangelis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Sesuo ir pusseserė su šeimomis.
Laidotuvių Direktorius Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

A. + A.
ANNA GUŽAUSKAS
Gimusi Ančerytė
Pagal pirmą vyrą Kundrotienė
Gyv. 3000 W. 47th St., Chicago

Mirė 1969 m. sausio 7 d., 5:45 val. p. p. Gimusi Lietuvoje, Kėdai-nių aps., Grinkiško miestely. Amerikoje išgyveno 40 metų. Paliko nuliūdę: vyras Frank, dukterė Mary Ann, brolis Mykolas Ančerys su žmona Petrusė ir šeima, svogeris Joseph Gužauskas su žmona Josephine ir šeima, gyv. Miami, Floridoje ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Lietuvoje liko broliai ir seserys.
Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Avenue.
Šeštadienį, sausio 11 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Annos Gužauskas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Vyras, dukterė, seserys ir broliai su šeimomis.
Laidotuvių Direktorius J. F. Eudeikis. Tel. LA 3-0440.

Mano brangiam dėdei
A. A.
LIUDVIKUI ANTANAVIČIUI
ir mano mylimai dėdienei

A. + A.
SUZANAI ANTANAVIČIENEI
gimusiai Žemlauskaitei
mirus,

dėkoju visiems laidojimo dalyviams.

Dėdė Antanavičius mirė praėjusių metų gruodžio 17 dieną. Visiems dėdė pagerbiamas ir laidojimo dalyvavusiems žmonėms turėjo pa-dėkoti dėdienei Suzanai Antanavičienei, bet ji pati susirgo ir šiuo metų sausio 1 dieną taip pat mirė. Man, velionės brolio Andriaus Antanaviciaus sūnui, taip pat bendravardžiui Liudvikui Antanavičiui, arti-miausiems mirusių Antanavičių giminių, tenka šiandien visiems padėkoti.

Nuoširdžiai padėką reiškiu kun. V. Zakaraskui, atlaikiusiam mi-šias už velionį dėdę ir dėdienei ir pasimeldusiam koplyčioje; dėkoju kun. Jurksui už maldas koplyčioje ir dėdienei palydą į Sv. Kazimiero kapines.

Dėkoju šv. Vardo Draugijai, Marquette Parko Namų savininkų Draugijai, Lietuvių Kestučio Pašalpos Klubui, Brighton Parko Lietu-vių Moterų Klubui, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubui, Zemačijų Kul-tūros Klubui, Uptės Draugiskam Klubui, Ervilko Kultūros Klubui už atsiųstus gėlių vainikus ir už gausų narių dalyvavimą.

Dėkoju Laidotuvių Direktoriams Petkams — tėvui ir sūnui — už gražų laidojimo tvarkymą ir mandagų patarnavimą.

Dėkoju Amerikos Lietuvių Piliečių Klubui nariams karstanešiams už suteiktą paskutinį patarnavimą ir Brighton Parko Moterų Klubui narėms,ėjusioms garbės sargyba atsiveikimo iškilnių metu.

Dėkoju visiems, atvykusiems į šermenis, dalyvavusiems laidojimo ir palydėjusiems į kapus; atsiuntusiems gėlių, užpirkusiems mi-šias ir pareiškęsiems užuojautą žodžiu, laiškais ar telefonu; dėkoju gausiems dėdės ir dėdienei draugams ir pažįstamiems, kurių asme-niskai aš nepažįstu ir neturiu adresų padėkai pasiusi.

Visiems paminiėtiems ir nepaminiėtiems nuoširdus mano aciu.
Brolėnas Liudvikas Antanavičius (Louis Anton)
ir jo žmona Johanna

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Lietuvos Moterų Apšvietos Drau-gijos metinis susirinkimas įvyks sek-madienį, sausio 12 dieną 2:00 val. po pietų Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Narės malonėkite atsi-lankyti ir apsilankyti draugijos reika-lus, kurių yra daug. Taipgi laikas už-simokėti savo duokles už 1969 metus. Šiais metais susirinkimai bus laikomi sekmadieniais.

Rožė Didžgalvienė, rašt.

— S. L. A. 260 kuopos narių meti-nis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 12 d., 2:30 val. po pietų, 2549 W. 71st St., Chicago. Kuopos valdyba pateiks metinį raportą ir įvykusio sei-mo delegatų pranešimus. Valdyba

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅOSE"

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandų-
gražiausios gėlės ir vainikai, ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1229

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELININKAS
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYNS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
REpublic 7-5600 REpublic 7-5601

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARde 7-1741 — 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS

1446 S. 50th Ave., Ci-ero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

LACKAWICZ IR SŪNUS

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

